

Sygn. akt IV C 904/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Wyrembak -Gastol

Protokolant : protokolant

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko Spółdzielni Handlowo-Uslugowej w S.

o ustalenie

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powódki A. G. na rzecz pozwanej Spółdzielni Handlowo-Uslugowej w S. kwotę 197 zł (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt IV C 904/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 września 2015 roku (data prezentaty) powódka A. G. wniosła o ustalenie, że posiada status członka Spółdzielni Handlowo-Uslugowej w S. z siedzibą przy ul. (...), ewentualnie o ustalenie nieważności uchwały spółdzielni z dnia 17 marca 1991 roku o wykreśleniu powódki z rejestru członków spółdzielni oraz uchwały Rady Nadzorczej o wykreśleniu powódki z rejestru członków spółdzielni w przypadku ujawnienia takiej uchwały przez pozwaną, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych (pozew k. 2-8).

Pozwana Spółdzielnia Handlowo-Uslugowa w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu według norm przepisanych (odpowiedź na pozew k. 49-51).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. G. w latach 1973-1990 była członkiem Spółdzielni Handlowo-Uslugowej w S., pracowała również w spółdzielni na stanowisku księgowej (okoliczność bezsporna).

Zgodnie z § 9 statutu pozwanej spółdzielni przyjętym przez Walne Zgromadzenie w dniu 17 marca 1991 roku wysokość udziału została podwyższona do kwoty 500.000,00 zł, co skutkowało powstaniem po stronie członków spółdzielni obowiązku uzupełnienia wkładu. Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 17 marca 1991 roku członkowie spółdzielni, którzy nie wnieśli całego wkładu członkowskiego w terminie 3 miesięcy, zostali wykreśleni

z rejestru członków zgodnie z § 11 ust. 1 pkt c statutu (statut k. 62-76, zeznania świadków F. R. protokół rozprawy k. 92v, C. B. k. 104, M. Ś. k. 105, H. B. k. 131).

Powódka nie zaskarżyła powyższej uchwały. Powódka od chwili skreślenia z listy członków spółdzielni nie uczestniczyła w działalności spółdzielni, a także nie zgłosiła się do spółdzielni w celu realizacji jej praw.

Pismem z dnia 25 kwietnia 2015 roku, a zatem po upływie 24 lat od momentu wykreślenia z listy członków spółdzielni, powódka zwróciła się do spółdzielni o wyjaśnienie, na jakiej podstawie została wykreślona z listy członków spółdzielni (dowód: pismo k. 9).

W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 25 maja 2015 wskazano, iż wykreślenie powódki z listy członków spółdzielni nastąpiło na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 17 marca 1991 roku zgodnie z § 11 ust. 1 pkt c statutu w brzmieniu obowiązującym w tym okresie (dowód: pismo k. 11).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie całokształtu zebranego materiału dowodowego, pism procesowych, dowodów z dokumentów złożonych do akt sprawy w toku procesu, zeznań świadków: F. R. (k. 92v-93, 131v), C. B. (k. 103-105), M. Ś. (k. 105-106), A. S. (k. 106-107), K. T. (k. 121-122), H. B. (k. 131-131v) oraz zeznań powódki A. G. (k. 92-92v, 131v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie uchwała spółdzielni została podjęta w dniu 17 marca 1991 r., wobec czego zastosowanie będą mieć przepisy ustawy Prawo spółdzielcze w dacie dokonania tej czynności prawnej.

Przepis art. 24 ustawy Prawo spółdzielcze w brzmieniu obowiązującym w marcu 1991 roku przewidywał, iż wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub zasadami współżycia społecznego. Statut powinien określać bliżej przyczyny wykluczenia (§ 1). Zgodnie zaś z § 3 powyższego przepisu wykluczenie lub wykreślenie staje się skuteczne z chwilą doręczenia członkowi zawiadomienia o wykluczeniu lub wykreśleniu wraz z uzasadnieniem.

Zgodnie z treścią § 4 powyższego przepisu wykluczenia lub wykreślenia może dokonać, stosownie do postanowień statutu, rada nadzorcza lub walne zgromadzenie spółdzielni. Organ podejmujący uchwałę w tej sprawie powinien wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka. Jeżeli statut przewiduje właściwość rady nadzorczej, wówczas wykluczony lub wykreślony członek ma prawo odwołać się od jej uchwały o wykluczeniu lub wykreśleniu do walnego zgromadzenia oraz być obecny na jego obradach przy rozpatrywaniu tego odwołania i je popierać. O terminie walnego zgromadzenia odwołujący się powinien być zawiadomiony pod wskazanym przez niego w odwołaniu adresem co najmniej na siedem dni przed tym terminem. Należy podnieść, iż w orzecznictwie podnosi się, iż obowiązek wynikający z art. 24 § 4 Prawa spółdzielczego, nie może być uważany za bezwzględnie wiążący, niezależnie od okoliczności związanych z wysłuchaniem zainteresowanego członka spółdzielni. Przepis ten należy bowiem rozumieć tak, że organ spółdzielni ma obowiązek stworzenia zainteresowanemu członkowi możliwości wypowiedzenia się w sprawie wykreślenia czy wykluczenia. (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 kwietnia 2009 r., sygn. akt I Aca 151/09, LEX nr 563070).

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd miał również na uwadze przepisy statutu pozwanej Spółdzielni Handlowo-Usługowej w S..

Zgodnie z treścią § 9 ust. 3 statutu w brzmieniu z marca 1991 roku członek, który w terminie 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia o przyjęciu na członka nie wpłaci udziału, może być wykreślony z rejestru członków spółdzielni. Z § 11 ust. 3 statutu wynika zaś, iż członkostwo ustaje na skutek wykreślenia z rejestru członków na skutek niewykonywania statutowych obowiązków i przyczyn przez członka niezawinionych, a w szczególności utraty zdolności do czynności prawnych oraz utraty innych warunków wymaganych dla uzyskania członkostwa w spółdzielni.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy podnieść, iż co prawda nie zachowały się dokumenty potwierdzające, iż powódka nie dopełniła obowiązku uzupełniania wymaganego obowiązkowego wkładu, jednak okoliczności dotyczące skreślenia powódki

z tego powodu zostały potwierdzone przez świadków, w tym osoby, które pełniły funkcje w organach spółdzielni.

Podnieść również należy, że w chwili obecnej ustalenie, iż powódka jest członkiem spółdzielni w zasadzie opierałoby się na domniemaniu, że – skoro nie zachowała się uchwała o skreśleniu jej z listy członków i dowód doręczenia powódce przedmiotowej uchwały – należy domniemywać, że członkostwo nie ustało. Zważywszy jednak na upływ czasu tj. ponad 20 lat od chwili podjęcia uchwały o skreśleniu z listy członków osób, które nie uzupełniły udziałów, tego rodzaju domniemanie byłoby nieuzasadnione.

W ocenie Sądu twierdzenia powódki, iż nie otrzymała od pozwanej spółdzielni żadnego zawiadomienia o wykreśleniu jej z rejestru członków spółdzielni, a wiadomość o wykreśleniu powzięła dwa lata temu, nie są wiarygodne.

Powódka przez wiele lat pracowała w spółdzielni w dziale księgowości, obracała się w lokalnym środowisku, a zatem – w ocenie Sądu – nie jest wiarygodne, aby informację o powzięciu uchwały dotyczącej obowiązku uzupełnienia udziałów oraz o wykreśleniu tych członków, którzy tego nie uczynili, powódka powzięła dopiero po upływie ponad 20 lat.

Wszyscy przesłuchiwani w toku postępowania świadkowie zeznali ze powódka nie uczestniczyła w działalności spółdzielni. Powódka przyznała, iż od 1990 roku nie kierowała korespondencji do spółdzielni, nie uczestniczyła w zgromadzeniach oraz nie interesowała się sprawami spółdzielni, co oznacza, iż akceptowała fakt, iż nie jest członkiem spółdzielni. Zgodnie z § 7 statutu pozwanej spółdzielni członek spółdzielni ma prawo do m.in. uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, uzyskiwania od organów spółdzielni informacji dotyczących jej działalności, zapoznawania się z treścią rocznych sprawozdań i bilansów oraz protokołów z zebrań organów spółdzielni, zgłaszania wniosków dotyczących działalności spółdzielni i żądania informacji o sposobie ich realizacji. W § 8 statutu określono natomiast obowiązki członków spółdzielni, do których należą m. in. stosowanie się do postanowień statutu i uchwał organów spółdzielni, troszczenie się o dobro spółdzielni i jej rozwój.

Powódka nie korzystała z uprawnień przyznanych członkom spółdzielni, nie wywiązywała się też z obowiązków wynikających ze statutu. Powódka – występując z żądaniem ustalenia, że jest członkiem pozwanej spółdzielni – nie udowodniła, by przez okres ponad 20 lat wykazywała jakąkolwiek aktywność wskazującą na to, iż miała poczucie, że jest członkiem spółdzielni i utożsamia się z jej interesami.

W takiej sytuacji – w świetle zasad doświadczenia życiowego – uznać należy, iż fakt wykreślenia powódki z rejestru członków spółdzielni miał miejsce.

Bezzasadny okazał się zarzut powódki dotyczący blankietowego charakteru przedmiotowej uchwały. Opieranie takiego twierdzenia na zeznaniach świadka złożonych po upływie ponad 20 lat od momentu podjęcia uchwały, przy uwzględnieniu zeznań pozostałych świadków, nie byłoby uzasadnione. W ocenie Sądu jest logiczne, że po takim upływie czasu świadek może pewnych faktów dokładnie nie pamiętać. Ponadto powódka nie przedłożyła uchwały, która jej zdaniem zawiera wady pozwalające na stwierdzenie, że w oparciu o jej treść nie mogło dojść do skutecznego pozbawienia jej członkostwa w spółdzielni.

Reasumując, Sąd Okręgowy podzielił w całości stanowisko oraz argumentację strony pozwanej, oddalając powództwo w całości.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach sądowych rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c., wyrażającego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, w związku z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, obciążając nimi powódkę jako stronę przegrywającą proces w całości.